

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

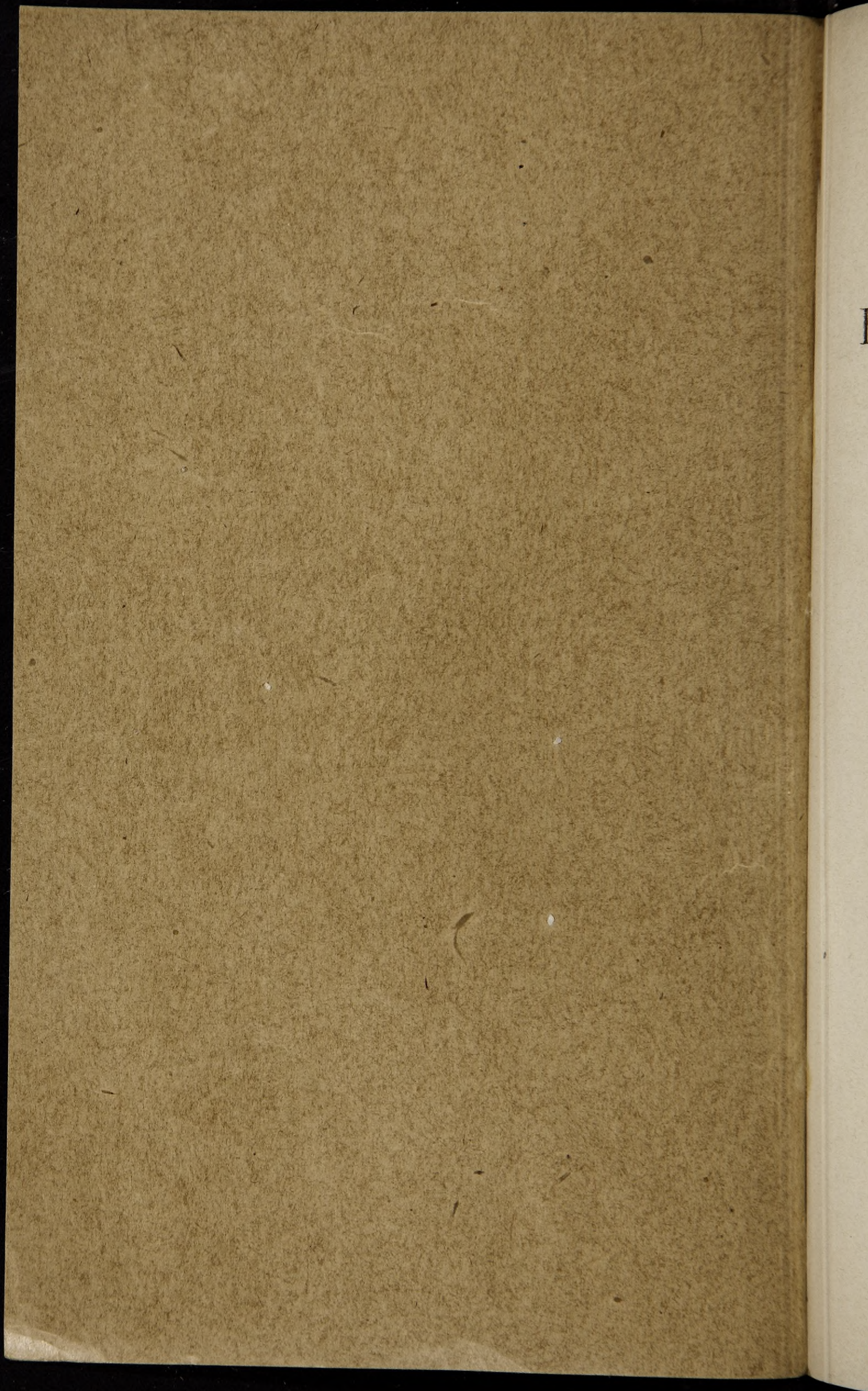

UPPSALA
UNIVERSITET

[102] Mitt.
Su.

Tigershiöld,
Dikter från skog och sjö.
Åttm 1887.

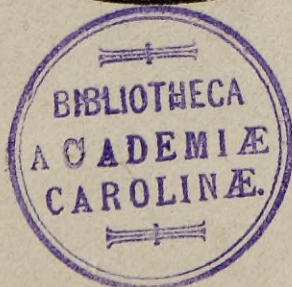
DIKTER FRÅN SKOG OCH SJÖ

AF

HUGO TIGERSCHIÖLD .

FIL. KANDIDAT, V. HÄRADSHÖFDING.

Belönade med Svenska Akademiens stora pris år 1886.

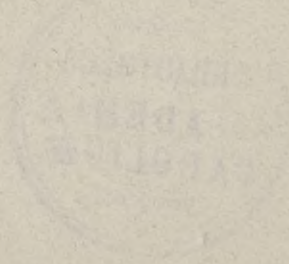
MÄKTIG ÄR DU, NATUR! — — —

KÄLLA AF LJUS, AF SJÄL! — — —

MÄKTIG ÄR DU, NATUR! — — —

KÄLLA AF LJUS, AF SJÄL! — — —

THORILD.

Född i bur.

Kring din vagga spinnas gyllne trådar,
Bindas stadens granna glittergarn. —
Dock med oro jag din framtid skådar,
Omedvetna, lilla bleka barn!

Skall din värld bli gator utan ända,
Dessa bullrande och gråa torg,
Hvarest rikedomens sol vill blända
Bredvid fattigdomens mörka sorg?

Skall du, född i bur, med trälens sinne
Glömma friheten, som nu du mist?
Taga mot till gren — en svarfvad pinne
Och till gröna hvalf — en bruten qvist?

Hafvets böljvidd, skogens svala källa
Skall dig bjudas — i en kopp af glas!
Några grässtrån skola föreställa —
Ängens matta, der den grönast ta's!

Korn att plocka ligga der i sanden —
Det skall vara fältens sädesbod!
Hvetbrödsmulor räcker hvita handen —
Det är fångkost, som kan kallas god! —

Skall ej vakna hjertats ädla vrede,
Skall du bära sådan lifslott lätt?
Skall du bygga bo i konstgjordt rede,
Varda upphof till en burfödd ätt?

Skall förqväfvast nedärfdt frihetstycke,
Skall förblekna färgrik fjäderskrud?
Skall du drilla något inlärdt stycke,
Fjermadt från naturens enkla ljud?

Eller skall, fast född i bur, dig bränna
Djupt en outsläcklig frihetsglöd?
Skall du hårdare än sten väl känna
Fångenskapens mjuka läckerbröd?

Längtar du se livvets lott förbättrad,
Innan tiden glidit helt förbi?
Ty ett vrånglif är att vara fjettrad,
När din ande fordrar vara fri.

Känn, din vinge med din längtan växer,
Och dess bärkraft djerf du pröfva vill! —
Anar du i svaga ljusreflexer
Himlens solglans, som du längtar till?

Hör du vindar susa, bäckar strömma
Fjerran från den trånga, mörka stad?
Vill du söka skogens djupa gömma,
Vill du tumla dig i luftens bad?

Skall du störta blindt mot burens galler,
Led åt trädomsdag, som kryper skum,
Tills förhånad och förblödd du faller
Med ett skri ur dolda hjerterum?

Första vårdagen i skogen.

Liksom från sorgbefriadt bröst det går
En suck af lättnad genom skogens toppar,
När ändtligen i länge bidad vår
Från snötung furugren det sakta droppar.

Jag står der ensam, lutad mot en tall. —
Min själ förs in i ljusa känslöångar,
När blicken följer klara droppars fall
Och deras veka välljud örat fångar.

Och plötsligen i dimmjuk harmoni
Det bryter fram en ton ur markens isar,
En ton, som ännu blott till hälften fri
I återhållet jubel lifvet prisar.

Ju mer jag lyssnar till hur dämpadt vildt
Min unga vårbäck under isen strömmar,
Jag tror mig höra jollret af en pilt,
Nyss vaknad upp ur ljusa morgondrömmar.

I detta friska sorl ur jordens bröst
Jag hör den första ton i vårens skala,
Som stiga skall i lärkans qvitterröst
Och än i trastens djupa lockton dala.

Efter solnedgången.

Barcarole.

Glida vi i qvällen
Öfver blåa djup. —
Strandens mörka granar
Stå i sjön på stup;

Liljkonvaljedoft
Vinden till oss för,
Innan han i viken
Lägger sig och dör;

Gökens qvällsrop höras
Långt ur vesterled,
Hvarest junisolen
Sjönk i purpur ned.

Mattblå, tunna slöjor
Väfvas inom kort,
Fjerran bergskonturer
Tona långsamt bort;

Strandens uddar bilda
Dunkelt perspektiv.
Under drömdjup tystnad
Somnar dagens lif. —

Unga känslor lösa
Länge burna band,
Och jag låter åran
Hvila i min hand.

Ingen fråga väcker
Svar uti vår slup,
Men jag söker dina
Mörka ögons djup.

Tystnad.

Ej, om jag ville, vesterns glöd
I qvällar juniljusa, —
Ej toner, som i öfverflöd
Igenom skogen brusa, —

Ej källans skimrande kristall
Och rosor härligt vilda, —
Ej minsta doft från klöfvervall
Till ord jag mägtar bilda.

Och fast jag, lyssnande, förstår
Hvad vågen vet berätta,
Till menskospråk jag ej förmår
Dess mening öfversätta.

Men ändock när i slummerfrid
Sig lägger vikens vatten,
Och qvällen sjunker sommarblid
In i den tysta natten,

Då är, fast ordlös, jag förstådd
Af känsligt qvinnosinne,
Der skönhet lägger ned sin sådd
Till skördar djupast inne.

Naturens ande.

I furuskogens djup jag vet en källa,
Hvars rika flöden fram ur mossan välla.
Dit går jag, efter dagens id, i natten
Att dricka svalka af dess friska vatten.

Jag lemnar menskorna åt sina värden,
Från allfarväg jag genar öfver gården,
Der rågens böljegång ännu ej domnat,
Lik hafvets dyning, när en storm har somnat.

Förbi en torparstuga snabb jag hastar,
En blick i insjöns dunkla öga kastar.
På bygden hvilar qvällens sista ljusning,
Men kolmörk skog är der, — jag hör dess susning!

Jag följer stigen, som sig villsammt kröker,
In i det dunkel, som sig mer föröker,
Jag böjer undan några täta grenar —
Der sorlar källan mellan kiselstenar.

Der trycker mig ej ensamhetens smärta,
Der klappar ju naturens stora hjerta!
Jag hör dess sakta slag i julinatten,
När der jag hvilar invid källans vatten.

Och när dess svala dryck jag törstig tömmer,
Allt jordelivets qual och ve jag glömmmer.
Af tid och rum är vordet smidt ett galler —
Nu för min blick det plötsligt, remnadt, faller.

En annan verklighet än stoftets trånga
Mitt öga hugnas att en stund få fånga;
Den härlighet, hvarefter trött jag spanat,
Jag ser långt skönare än jag har anat.

I torpet.

Från dalens bygd emellan dunkla granar
En gångstig slingrar sig mot skogens djup.
Han fyndig än kring tjärnets brädd sig banar
Än djerf sig smyger utmed bergets stup.

Han för mig in i hvalf af ständig grönska,
Han ber mig rasta vid en källas språng,
Allt medan skogen ger hvad jag vill önska
Af orgeltoner, doft och fogelsång.

Han leder huld till allt, som mig förnöjer —
Der mellan trädens grenar vid en krök
En stugas torftak plötsligen sig röjer,
Hvaröfver ringlar sig en dimblå rök.

Der ligger kolarns torp i skogens gömma.
Der, gosse, fann en sommardag jag dig!
Der får du ostörd i din oskuld drömma,
Ty verdens flärd ej hittar denna stig.

Här har ej köptyg utträngt hemväfdt vammal,
Här linets blomma ej sitt öga lyckt;
Utskuren kubbestol är sekelgammal,
Och stugan lär din farfars far ha byggt.

Du känner icke några Tyska glosor,
Vet ej ett ord om Oden, Thor och Frey,
Men du har kindens röda, friska rosor,
Och du har ögats blå förgätmigej.

Med skogens vildstig är du väl förtrogen,
Till milan hittar du med mat åt far,
Och när du ropar »Majros» hem ur skogen,
Du hör ur fjerran hennes skällas svar.

Till kammarluft dig ingen lexa tvingar,
Af furudofter fylls ditt fria bröst,
Du springer, gosse, som du egde vingar,
Och fogeldrillar ligga i din röst.

Med smultronriket bakom torpets täppa
Du lefver i ett gammalt, godt förbund.
Det skattar villigt åt din näfverskäppa,
Men ännu hellre åt din röda mund.

En ungbäck skummar mellan trädens rötter.
Der drar ett vattenhjul din »såg» och »qvarn»,
Der får du tvätta dina bruna fötter
Och somna vid dess sorl hos blomsterbarn.

Af ljus och skugga hvilken ljuf fördelning!
Hit hinna bygdens stormar blott som smek! —
Du skjuter upp lik tallens smärta telning,
Med dig ett årsbarn, din kamrat i lek.

Snart ser jag dig, en femtonårig jätte,
På trappan stå en klar septemberdag,
Och under kolarhattens mörka brätte
Framstråla rena, friska ungdomsdrag.

Du står beredd att vandra ut ur skogen
Från livvets lek till livvets id åstad,
Ty handen längtar gripa tag i plogen,
Och bördor bida breda skulderblad.

Och hvilken kosa än du ärnar taga,
Jag vet: du kommer ej med utsträckt arm
Att efter livvets lycka andfådd jaga —
Du bär den, gosse, i din egen barm.

Vid naturens dödsbädd.

Oktoberstämning.

Är du den yra tös jag såg i våras,
Som rosig sprang i kapp med morgonvinden
Och strödde blommor öfver hult och hagar?
Hvar är din glädje? — Dina ögon tåras,
Din röst, lik skogens vilsna eko, klagar,
Det rosslar i ditt bröst, och blek är kinden.

Är du den ungmö, rank och sommarfager,
Med blixtn i ögat och med eld i blodet,
Jag såg i julisolen ängar berga?
Säg hvadan? Kan en grå septemberdager
Så hastigt bringa sorg och bryta modet
Och all din lefnadsvarma fägring härja?

Se, när de kommo, höstens första ilar,
Från blåsvart fjärd, — jag såg nog hvad du tänkte.
Du log ännu, men ack, det var med möda.
Så kom en frostnatt, en af dödens pilar.
Då svann din helsa, och förgäfves skänkte
Dig lönnarna sin färg, den djupa röda.

Din fågring svann, men i de fina dragen
En skönhet ädlare än förr jag spårar,
Ty hon är krönt med qvalens törnekrona.
När ängens skira slöja om behagen
Du konstlös kastar, och du ler i tårar,
Jag ber all skönhets grund din skönhet skona.

Men på din bädd du brottas hårdt med döden.
Hans styrka hvarje kulen dag förnyar,
Då lifvets krafter mista märg och vekna.
På dina kinder än i aftonglöden
Hänjaga stundom varma purpurskyar,
Men likafullt de tåras och förblekna.

I dar af sorg du har ett enda nöje:
När mellan brustna moln en ljusflod strömmar,
Och rågens brodd af nyfödd grönska skimrar.
Då ler din mun ett soligt, barnsligt löje,
Din röst får klang, ett framtidsslott du timrar
Och drömmer åter maj- och julidrommar.

Men hvad du lider vet oktobernatten,
När östanvädret dånar genom dalen
Och tornar vågorna och skogar bräcker.
Då förs din suckan öfver land och vatten,
Då mägtar du ej längre qväfva qvalen:
Ett smärtans skri mig ur min slummer väcker.

Så lägg din kalla hand intill mitt hjerta! —
Du hör det klappa. Känner du dess värma?
O tag deraf så mycket du behöfver! —
Omkring din mun jag ser ett drag af smärta.
Betyder det, att vi ej kunna närma
Oss mer som förr, att Edens tid är öfver? —

Jag flydde ut ur stadens gråstensöken,
Jag kom till dig — du gaf med fulla händer,
Der gröna dalar sjunka, berg sig höja.
I junimorgnar fick jag höra göken,
Då solglans låg utöfver fjärd och stränder,
Och bergen klädde sig i fjerrblå slöja.

Jag trängde djupast in i furuskogen,
Mig tycktes då jag var ditt hjerta nära,
Att jag förnam din röst i granars susning.
Jag blef med dig allt närmare förtrogen;
Om äfven menniskor mig voro kära,
Med dig allena var min högsta tjusning.

Emellan oss det blef en vaxelverkan
Af sorg och glädje. Var du mörk och mulen,
Du tycktes ljusna för mitt glada öga;
Och kände jag mig helt på fröjd bestulen,
Du lät mig höra drillarne af lärkan,
Som öfver vårgrön äng steg mot det höga.

På mina rop i mon du ofta svarat,
Och nu, när dagarne mot mörkret stupa,
Och lundens löf i flockar sakta falla,
Du hviskar i mitt öra ord, så djupa,
Att slika aldrig du mig uppenbarat
Och menskomun till lif ej mägtar kalla.

Och när du magtlös tystnar, får jag lära
I dina ögon, mörka, underbara,
Hvad döden är och hvad är lifvets gåta.
Jag märker nu, att du är döden nära:
De äro nu så milda och så klara. —
Snart skola de ej mer behöfva gråta!

Ser du ett annat ljus än denna strimma,
En annan skrud än en åt jorden lemnad,
Och blommor fagrare än dem som falna!
Är stoftets förlåt allt från ofvan remnad? —
Der skimra fram igenom dödens dimma
Majgröna ängder, hvilka aldrig kalna!

Dig vill jag säga, att jag suttit lutad
Invid en dödsbädd liksom din och skådat
I tvenne ögon, mörka såsom dina,
Och sett det tändas, innan dag var slutad,
I tärda drag, jungfruliga och fina,
En glans, som evighetens vår bebådat.

Då var min sorg mig icke längre pinlig,
Då strök jag tålig hennes hår ur pannan —
Hvad ljus ur hennes ögons svartblå ringar!
Hon låg der drömmande och genomskinlig,
Hon skönjde bortom qvalens verld en annan,
Och re'n på svaga skuldror växte vingar. —

Så blickar du emot mig ljuf förtröstan,
Fast genom dina lemmar går en skälfning,
Som ej af all ett hjertas glöd kan häfvas. —
Snart i det lugn, som följer vred nordöstan,
Skall fjärdens suck i iskallt famntag qväfvas,
Och forsen stanna i sin djerfva hvälfning.

Snart skall en klar novemberdag jag vakna,
Då nejden ligger hvit åt alla kanter,
Så hvit som somnad ungmö låg på båren.
Då skall din djupa vemodsblick jag sakna —
Men rosenskimret öfver bergens branter
Är löftet om uppståndelsen och våren.

Da wir uns sorglich über unsere Pflicht
Wir nicht zu leicht lassen hin zu führen
Hilft uns in diesem großen weltlichen Leben
Den Weg der Erkenntnis und Glückseligkeit
Den rechten Weg zu finden nicht leicht zu thun
Es ist ein langer und beschwerlicher Lauf

Es hilft uns die Kunst nicht hin zu führen
Es ist ein langer und beschwerlicher Lauf
Zum Ende zu kommen nicht leicht zu thun
Es ist ein langer und beschwerlicher Lauf
Zum Ende zu kommen nicht leicht zu thun
Es ist ein langer und beschwerlicher Lauf

Es ist ein langer und beschwerlicher Lauf
Zum Ende zu kommen nicht leicht zu thun
Es ist ein langer und beschwerlicher Lauf
Zum Ende zu kommen nicht leicht zu thun
Es ist ein langer und beschwerlicher Lauf
Zum Ende zu kommen nicht leicht zu thun

